

Zer dakigu medikamentu faltsuei buruz?

Azken hamarkadetan, asko igo da markako medikamentuen nahiz generikoen faltsifikazioen kopurua, eta mundu osora hedatu da.

Gai horri buruz ariketa hauek egin ditzakezu:

- Bideoa ikusi eta entzun aurretik, galderei erantzun.
- Bideoa ikusi eta entzun ondoren, esaldi-hasierak amaierekin lotu.
- 2 talde eginda, nor bere artikulua irakurri eta beste taldekoei kontatzeko prestatu. Ondoren, entzundakoaren gaineko galderei erantzun.
- Taldean eztabaidatu eta adostu jasotako informaziotik zein gehituko duzuen bideoan.

Zer dakizu botika faltsuei buruz?

Ikusiko duzun bideoan medikamentu faltsuei buruzko hainbat datu eta ondorio agertuko dira. Gaian sartu aurretik, erantzun beheko galderei.

Botika faltsifikatuak zein dira, zure ustez?

- ☐ Aipaturiko guztiak dira.
- ☐ Eraginik sortzen ez dituzten botikak.
- ☐ Zuzenak ez diren dosiak dituztenak.
- ☐ Osagai okerrekin egindako botikak.

Zer ondorio sortzen dituzte medikamentu faltsuek?

Zein aipatuko ote dira bideoan?

- ☐ Gaixotasun batzuk sendatzeko arazoak eragiten dituzte.
- ☐ Kontsumitzaileak zenbait medikamenturekin ez dira fidatzen.
- ☐ Garatu gabeko herrialdeetan hildako asko eragiten dituzte.

Zein da esaldiaren jarraipena?

Ikusi bideo-erreportaje hau eta ondoren, lotu lehen esaldi-zatiak dagokien amaierarekin. Ariketa egin eta gero, alderatu lehen eman dituzun erantzunak bideoan agertzen den informazioarekin.

LEHEN ZATIA

Garapen bidean dauden herrialdeetan
Afrikako ume askok
Medikamentu faltsuek duten arriskuetaiko bat
Farmazia-merkataritzaren handitzearen ondorioz,
Botika faltsuen eraginagatik
Antibiotikoak eta malariaren aurkako botikak

BIGARREN ZATIA

70.000-170.000 haur hiltzen da urtero.
gehien faltsifikatzen diren botikak dira.
produktu toxikoei bidea zabaltzea da.
botika faltsuek milaka hildako eragiten dituzte.
botika faltsifikatuen mehatxua handitu egiten da.
zenbait gaixotasunetan eragiten ez duten tratamenduak hartzen dituzte.

A taldea: Irakurri eta kontatu

Testu hau irakurri eta prestatu lagunei kontatzeko. Ondoren, entzun dutenek ulertu duten ebaluatzeko, galderei erantzungo diete.

Medikamentuen faltsifikazioaren eragina munduan

Medikamentuen faltsifikazioa nahiko gertaera berria da. Azken hamarkadetan, asko igo da markako medikamentuen nahiz generikoen faltsifikazioen kopurua, eta mundu osora hedatu da. Medikamentuen faltsifikazioa irabazi handiak sortzen dituen negozioa da, batetik, herritarren medikamentu-eskaera handia eta etengabea delako, eta, bestetik, faltsifikazioen produkzioaren kostua oso baxua delako.

Nahiz eta merkatu farmazeutikoaren ikuskaritza-sistema ahulak dituzten herrialdeetan medikamentu faltsuen industria egonkorragoa izan, gaur egungo baliabide sofistikatuaren eraginez herrialde garatueta merkatuetan ere indarrez sartzen ari da.

Hain zuzen ere, herrialde garatueta medikamentu faltsuen salerosketa gehienak Internet bidez egiten dira. Internet bidez, medikuak baimenduko ez dien tratamendua modu errazean lor dezakete bezeroek. Edo medikuaren baimena

izanda ere, farmazia-bulegoan baino askoz merkeago lor dezakete. Hala ere, azpimarratu beharra dago Interneten eginiko medikamentuen salerosketek ez dituztela legez zehaztutako baldintzak betetzen, eta, ondorioz, pertsonen osasuna arriskuan jartzen dutela.

Europako Parlamentuak medikamentuak Internet bidez saltzen dituzten web-orrialdeak ixteko legedia garatu du. Legedi berriaren arabera, Europako Batasunean produktu farmazeutikoak komertzializatzen dituzten web-orrialde guztiek logo berbera eduki beharko dute, erabiltzaileak baimendutako farmaziak errazago identifikatu ditzan. Horrez gain, medikamentuen benetakotasuna ziurtatzeko, ontzietan segurtasun-gailuak txertatu beharko dira.

Medikamentu faltsifikatuaren aurkako ekintzak

Medikamentuen faltsifikazioa arrisku gabeko ekintza dela esan genezake. Batetik, herrialde batetik bestera legedia oso ezberdina da, eta bateratasun falta horren eraginez, zailagoa da laborategi eta banatzaile klandestinoak detektatzea, salatzea eta ixtea. Horrez gain, web-orrialdeak legezkoak diren frogatzeko kontrolen kopurua txikia da, eta zaila da legez kanpoko orrialdeak saretik kanporatzea. Gainera, legea urratzen dutenei jarritako zigorrak bigunegiak dira, eta aduanetako kontroletan medikamentu faltsuak detektatzea ere ez da erraza. Azkenik, kontsumitzaileak medikamentu faltsuen egoeraz eta automedikazioaz jabetu daitezen egiten diren kanpaina informatiboak ez dira nahikoa.

www.aldizkaria.elhuyar.eus webgunetik hartua.

1. Zergatik sortzen ditu hainbesteko irabaziak medikamentuen faltsifikazioak?
2. Herrialde garatueta, nola egiten da botika faltsuen salerosketa? Eta zergatik?
3. Zer neurri hartu ditu Europako Parlamentuak Internet bidezko medikamentuen salerosketa kontrolatzeko?
4. Zer zailtasun aipatzen dira medikamentuen faltsifikazioari aurka egiteko? Aipatu bi gutxienez.

B taldea: Irakurri eta kontatu

Testu hau irakurri eta prestatu lagunei kontatzeko. Ondoren, entzun dutenek ulertu duten ebaluatzeko, galderei erantzungo diete.

Medikamentu faltsuen jatorria.

Legez kanpoko medikamentuen herena Indian eta %10 Txinan faltsifikatzen dela kalkulatu da. Osasun-kontrolak Europan eta Ipar Amerikan bezain zorrotzak ez diren beste herrialde batzuetan ere ekoizten dira medikamentu faltsuak, hala nola Afrikan, Hego Amerikan eta Asiako beste herrialde batzuetan.

Oro har, medikamentu faltsuak egiten dituzten laborategi klandestinoetan baldintza higieniko desagokietan eta baliabide mugatuarekin lan egiten da. Dena den, medikamentu faltsuen salmentak sortutako irabazi handiei esker, laborategi klandestinoak kopien kalitatea hobetzen duen tresneria modernoagoa erabiltzen hasi dira pixkanaka.

OMEren datuen arabera, azken bi urteotan Europar Batasuneko mugetan medikamentu faltsuen konfiskazioen kopurua zazpi aldiz hazi da; hain zuzen ere, 2010ean milioi bat faltsifikazio baino gehiago detektatu ziren.

Azpigaratutako herrialdeetan, farmazien sistema gaizki erregulatuta dagoenez, kalean ez ezik farmazia-bulegoetan ere lortu daitezke medikamentu faltsuak. Herrialde horietan, era guztietako medikamentuak faltsifikatzen dira; besteak beste, antihipertentsiboak, antibiotikoak, antibirikoak, antipaludikoak, etab.

Egindako ikerketen arabera, urtero 100.000 pertsonatik gora hiltzen da tratamendu faltsu horien erruz, eta gehienak garapen bidean dauden herrialdeetan. Adierazgarria da, adibidez, Afrikan hartzen diren antipaludikoen erdia faltsuak izatea, horrek pazientearentzat duen arriskuarekin.

www.aldizkaria.elhuyar.eus web-orrialdetik hartua. Testu laburtua

1. Zein herrialdetan ekoizten dira medikamentu faltsuak?
2. Zer baldintzatan egiten dituzte medikamentu faltsuak?
3. Garatu gabeko herrialdeen kasuan, sendagai faltsuak kalean eta farmazietan lor daitezke. Zein da horren arrazoia?
4. Egindako azken ikerketetan zer datu eman dira, ondorioei dagokienez?

Zer informazio gehituko dugu bideoan?

Euskaltegian, sekuentzian ikusitako bideo-erreportajea jartzea pentsatu duzue, baina bideo-amaieran zenbait informazio gehituta. Lehen jaso duzuen informaziotik erabaki taldean zein den gehitzeko moduko informazio interesgarriena. Erabaki aurretik, kontuan hartu:

- Erabaki bideo-erreportajeak zer helburu izango duen (gaiari buruzko informazioa zabaltzea, Botika faltsuen arriskuez kontzientzia hartzea...).
- Gehitu gutxienez bi datu edo ideia interesgarri, bideoan aipatu ez direnak.

Irakurri bideoaren transkripzioa eta taldean eztabaidatu ondoren, erabaki zer informazio gehituko duzuen bideoan agertzeko. Hemen daukazu eztabaida-adibide bat:

- Nik bideoan botika faltsuak interneten erosteko dauden erraztasunez hitz egingo nuke, eta botika honela erosteak dituen arriskuak gehituko nituzke. Interesgarria ikusten dut jendeak arrisku horiek ezagutzea.
- Bada, niri egokiagoa iruditzen zait Europar Batasunak medikamentuen faltsifikazioari aurre egiteko hartuko dituen neurriez hitz egitea.

<https://labur.eus/fKR7Z>

Zuzenketa-orria

Zer dakizu botika faltsuei buruz?

Botika faltsifikatuak zein dira, zure ustez?

✓ Aipaturiko guztiak dira.

Zer ondorio sortzen dituzte medikamentu faltsuek? Zein aipatuko ote dira bideoan?

✓ Garatu gabeko herrialdeetan hildako asko eragiten dituzte.

Zein da esaldiaren jarraipena?

Garapen bidean dauden herrialdeetan botika faltsuek milaka hildako eragiten dituzte.

Afrikako ume askok zenbait gaixotasunetan eragiten ez duten tratamenduak hartzen dituzte.

Medikamentu faltsuek duten arriskueta bat produktu toxikoei bidea zabaltzea da.

Farmazia-merkataritzaren handitzearen ondorioz, botika faltsifikatuen mehatxua handitu egiten da.

Botika faltsuen eraginagatik 70.000-170.000 haur hiltzen da urtero.

Antibiotikoak eta malariaren aurkako botikak gehien faltsifikatzen diren botikak dira.

A taldea: Irakurri eta kontatu

1. Zergatik sortzen ditu hainbesteko irabaziak medikamentuen faltsifikazioak?

Herriarren medikamentuen eskaera handia eta etengabea delako, eta faltsifikatzeko produkzioaren kostua oso baxua delako.

2. Herrialde garatueta, nola egiten da botika faltsuen salerosketa? Eta zergatik?

Salerosketa gehienak Internet bidez egiten dira, batetik, medikuak baimendu gabeko tratamendua errazago lortzen delako, eta bestetik, Interneten farmazia-bulegoetan baino askoz merkeago lor daitezkeelako.

3. Zer neurri hartu ditu Europako Parlamentuak Internet bidezko medikamentuen salerosketa kontrolatzeko?

Salmenta horiek egiten dituzten web-orrialdeak ixteko legedia garatu du. Horren bidez, Europar Batasunean produktu farmazeutikoak merkaturatzen dituzten web-orrialde guztiek logo berbera eduki behar dute eta medikamentuen ontzietan segurtasun-gailuak jarriko dira, faltsuak ez direla ziurtatzeko.

4. Zer zailtasun aipatzen dira medikamentuen faltsifikazioari aurka egiteko? Aipatu bi gutxienez.

Herrialde batetik besterako legedia desberdina denez, zailagoa da laborategi eta banatzaile klandestinoak detektatu eta ixtea. Gainera, legea urratzen dutenentzako zigorrak bigunegiak dira eta zaila da aduanetako kontroletan medikamentu faltsuak detektatzea.

B taldea: Irakurri eta kontatu

1. Zein herrialdeetan ekoizten dira medikamentu faltsuak?

Herena Indian ekoizten da, %10 Txinan eta Afrikan, Hego Ameriketara eta Asiako beste herrialde batzuetara ere ekoizten dira.

2. Zer baldintzatan egiten dituzte medikamentu faltsuak?

Baldintza higieniko desegokietara egiten dituzte eta baliabide mugatuekin.

3. Garatu gabeko herrialdeen kasuan, sendagai faltsuak kalean eta farmazietara lor daitezke.

Zein da horren arrazoia?

Herrialde horietara farmazien sistema gaizki erregulatua dago.

4. Egindako azken ikerketetan zer datu eman dira, ondorioei dagokienez?

Tratamendu faltsu horien ondorioz urtero 100.000 pertsona hiltzen dira, eta gehienak garatu gabeko herrialdeetan. Bestalde, Afrikan hartzen diren antipaludikoen erdiak faltsuak dira.

Transkripzioa

KAZETARIA.- Garatzeko bidean dauden herrialdeetan saltzen diren 10 botiketarik bat faltsua edo eskasa da. Horrek milaka hildako eragiten ditu. Afrikako ume askok pneumoniarako eta malariarako eraginik ez duten tratamenduak hartzen dituzte Munduko Osasun Erakundeak salatu duenez. Erakundearen esanetan, gero eta mehatxu handiagoa dakarte medikamentu faltsuek eta farmazia-merkataritzaren handitzeak, tartean interneteko salmentak. Izan ere, batzuetara atea zabaltzen diete produktu toxikoei: faltsifikatutako botikak, dosi ez zuzenez edo osagai okerraz eginak izan daitezke edo batere eraginik ez duten osagaiez eginak.

Botika faltsifikatuen negozioa 30.000 milioi dolarrekota da, baina giza kostua larriagoa.

Edinburgoko unibertsitatearen azterketa baten arabera 70.000 eta 170.000 haur artean hil daiteke urtero pneumoniar maila eskasekoa edo faltsua den botikengatik. Beste horrenbeste gertatzen da malariarekin. Gehien faltsifikatutako medikamentuak malariaren aurkakoak eta antibiotikoak dira, baina arazo zabala da eta minbiziaren aurkako botiketara eta haurrik ez izateko piluletara heltzen da.